# PARLAMENTUL EUROPEAN

*2004* *2009*

*Comisia pentru libertăţi civile, justiţie şi afaceri interne*

**2008/2234(INI)**

30.1.2009

# PROIECT DE RAPORT

referitor la problematica şi perspectivele cetăţeniei europene
[2008/2234(INI)]

Comisia pentru libertăţi civile, justiţie şi afaceri interne

Raportoare: Urszula Gacek

PR_INI

## CUPRINS

**Pagina**

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....3

# PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

**privind problematica şi perspectivele cetățeniei europene**
**[2008/2234(INI)]**

*Parlamentul European*,

– având în vedere Carta Drepturilor Fundamentale a UE şi, în special, capitolul V din aceasta intitulat „Drepturile cetățenilor”,

– având în vedere Raportul Comisiei intitulat „Al cincilea raport privind cetățenia Uniunii (1 mai 2004 – 30 iunie 2007)” (COM(2008)0085),

– având în vedere Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație şi şedere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii şi membrii familiilor acestora[1] (Directiva privind libera circulație),

– având în vedere Avizul Comitetului Regiunilor din 9 octombrie 2008 privind drepturile cetățenilor: promovarea drepturilor fundamentale şi a drepturilor care derivă din cetățenia Uniunii Europene[2],

– având în vedere articolul 45 şi articolul 112 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere raportul Comisiei pentru libertăți civile, justiție şi afaceri interne şi avizul Comisiei privind piața internă şi protecția consumatorilor, avizul Comisiei pentru afaceri juridice, avizul Comisiei pentru afaceri constituționale, avizul Comisiei pentru drepturile femeii şi egalitatea de gen (A6-0000/2009),

A. întrucât piața comună şi integrarea economică se apropie de o veritabilă finalizare, deşi baza juridică a cetățeniei europene se află încă în stadiul de elaborare;

B. întrucât articolul 17 din Tratatul CE, introdus prin Tratatul de la Maastricht, prevede că „este cetățean al Uniunii orice persoană care are cetățenia unui stat membru”, iar acest principiu a fost aprofundat prin Tratatul de la Amsterdam care prevede că „cetățenia Uniunii nu înlocuieşte cetățenia națională, ci se adaugă acesteia”;

C. întrucât, prin urmare, cetățenia UE este complementară cetățeniei statelor membre şi, în consecință, acordarea acesteia este reglementată de fiecare stat membru în temeiul propriei legislații, care poate diferi în funcție de statul membru;

D. întrucât toți cetățenii UE au dreptul de a vota şi de a fi aleşi cu ocazia alegerilor locale şi europene din statul membru de rezidență, în temeiul aceloraşi drepturi aplicabile cetățenilor statului membru respectiv;

E. întrucât recursul la Comisia pentru petiții a Parlamentului şi la mediatorul european este

[1] JO L 158, 30.4.2004, p. 77.
[2] CdR 78/2008.

un important mijloc de recurs nejudiciar aflat la dispoziția cetățenilor UE;

F. întrucât extinderea Uniunii Europene a determinat o creştere considerabilă a numărului de cetățeni ai UE rezidenți în afara statului membru de origine,

1. salută faptul că Tratatul de la Lisabona permite ca un milion de cetățeni ai UE din diferite state membre să poată invita în mod colectiv Comisia să înainteze propuneri legislative şi consideră că un astfel de drept legal va creşte gradul de conştientizare a cetățeniei UE în rândul europenilor; invită Comisia să elaboreze proceduri transparente şi accesibile pentru punerea în practică a „inițiativei cetățeneşti”, astfel ca cetățenii UE să poată iniția în mod efectiv acte legislative imediat după intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona; deşi speră să nu fie necesar, subliniază că acest drept de inițiativă ar trebui inclus în politicile Comisiei, indiferent de statutul final al tratatului;

2. se arată preocupat de punerea în aplicare inadecvată a directivelor existente, ceea ce cauzează o serie de probleme legate de libera circulație şi alte drepturi ale cetățenilor UE şi invită toate părțile să transpună şi să pună în aplicare în mod corect şi integral *acquis-ul* comunitar;

3. solicită Comisiei să revizuiască programul „Europa pentru cetățeni”, în vederea îmbunătățirii comunicării cu cetățeanul de rând al UE şi să asigure diseminarea pe scară largă a programului; notează faptul că, deşi este important sprijinul structural acordat grupurilor de reflecție şi institutelor de cercetare cu sediul în Bruxelles, astfel de organizații nu informează decât în mică măsură cetățenii care nu dispun încă de informațiile necesare; solicită Comisiei să regândească finanțarea pentru a include şi organizațiile societății civile locale şi regionale care nu au sediul în Bruxelles şi să introducă, pe viitor, programe similare „Programului Tineretul în acțiune pentru perioada 2007-2013”, care s-a bucurat de un mare succes, pentru a sprijini autoritățile guvernamentale locale şi regionale în informarea cetățenilor lor asupra drepturilor care le revin ca cetățeni ai UE;

4. solicită universităților europene să aloce toate resursele financiare posibile pentru a creşte numărul de studenți participanți la schimburile din cadrul programului Erasmus;

5. salută inițiativa Comisiei de a promova informarea cu privire la noile dispoziții din Directiva privind libera circulație, inclusiv publicarea ghidului directivei, şi solicită Comisiei să se asigure că aceste informații sunt disponibile pe scară largă autorităților locale şi regionale, care constituie prima sursă de informare pentru mulți dintre cetățeni, în special la nivel local, aici constatându-se cele mai frecvente probleme şi încălcări legate de drepturile cetățenilor UE;

6. consideră că apatrizii rezidenți permanenți ai statelor membre ocupă o poziție aparte în cadrul Uniunii Europene; se arată preocupat de faptul că unele state membre le impun acestora cerințe excesive sau cerințe care nu sunt neapărat necesare pentru a obține cetățenia; în acest sens, invită statele membre să ofere în mod sistematic soluții juste, bazate pe recomandările organizațiilor internaționale;

7. reaminteşte statelor membre, autorităților locale şi emigranților că trebuie puse în aplicare

în mod echitabil toate punctele incluse în „Principiile fundamentale comune ale politicii de integrare a imigranților în Uniunea Europeană”[1] elaborate de Consiliu;

8. reamintește statelor membre și autorităților locale că conceptul de cetățean al UE include principiile de nediscriminare a tuturor cetățenilor UE și nu doar a cetățenilor unui anumit stat membru; îndeamnă Comisia să aprofundeze analiza situației emigranților intracomunitari și să ia măsurile adecvate pentru a garanta că aceștia se pot bucura într-adevăr de drepturile lor ca cetățeni ai UE;

9. subliniază faptul că cetățenia UE implică și responsabilități, nu doar drepturi; atrage, în special, atenția asupra îndatoririi de a se conforma legilor statului în care cetățeanul UE respectiv este rezident și de a respecta specificul cultural al altor cetățeni;

10. evidențiază faptul că barierele lingvistice sau aptitudinile de comunicare nu ar trebui să constituie motive pentru a refuza accesul la drepturile sociale care îi revin unui individ ca cetățean rezident al unui stat membru, inclusiv dreptul la protecția socială acordată de autoritățile naționale sau locale;

11. invită Comisia să investigheze rolul și acțiunile instituțiilor naționale de asistență socială a copilului pentru a se asigura că sunt respectate principiile de egalitate și nediscriminare între cetățenii UE; subliniază faptul că părinții ar trebui să poată vorbi în limba lor maternă cu copiii lor și că aspectele lingvistice sau cele legate de naționalitate nu ar trebui să constituie motive pentru a refuza accesul părinților la copii;

12. reiterează solicitarea adresată statelor membre de a respecta dreptul cetățenilor UE de a se deplasa pe teritoriul UE în virtutea unei cărți naționale de identitate valabile sau a unui pașaport și de a nu împiedica circulația acestora pe motive de securitate sau de altă natură, în special în cazul transporturilor aeriene sau maritime;

13. invită statele membre și autoritățile locale să continue măsurile menite să faciliteze circulația cetățenilor UE între statele membre, în special în ceea ce privește chestiunile practice ca transferul certificatelor de înmatriculare a autovehiculelor, recunoașterea polițelor de asigurare individuale și ale autovehiculelor emise de alt stat membru, transferul dosarului medical, reguli clare de rambursare a cheltuielilor medicale, printre multe alte aspecte, care, deseori, nu funcționează în mod adecvat, în ciuda eforturilor de armonizare la nivel comunitar;

14. invită Comisia să aloce fonduri pentru formarea funcționarilor publici regionali și locali care au de-a face cu emigranți intracomunitari în domeniile lor, care intră sub incidența dreptului comunitar, precum și să ofere sprijin instituțiilor administrative în chestiunile legate de posibilele diferențe și neconcordanțe dintre legislația națională și cea comunitară; în acest sens, salută rețeaua online de soluționare a problemelor SOLVIT, oferită de Comisie, și solicită întărirea și promovarea în continuare a acesteia;

15. reamintește dispozițiile Directivei privind libera circulație care conferă cetățenilor UE dreptul de a rezida în alt stat membru, cu condiția ca aceasta să nu constituie o povară

[1] Documentul Consiliului 14615/04 din 19 noiembrie 2004.

pentru sistemul de asigurări sociale; menţionează totuşi faptul că statele membre ar trebui să se conformeze hotărârilor CEJ[1], care oferă interpretări, în sensul directivei, privind semnificaţia expresiei „resurse suficiente”;

16. solicită Comisiei să propună în continuare directive consolidate şi clare care să îmbunătăţească sistemul liberei circulaţii şi alte drepturi ale cetăţenilor din alte domenii, inclusiv în ceea ce priveşte mobilitatea profesională, transferul drepturilor de pensie şi a celor sociale, precum şi recunoaşterea reciprocă a diplomelor şi a calificărilor profesionale;

17. regretă numărul mic de cetăţeni rezidenţi în alt stat membru decât cel propriu care profită de dreptul de a vota sau de a fi aleşi cu ocazia alegerilor europene sau locale din statul de rezidenţă; menţionează obstacolele practice cu care se confruntă deseori alegătorii în momentul exercitării acestor drepturi; solicită Comisiei, statelor membre şi autorităţilor locale să lanseze campanii efective de informare cu privire la drepturile electorale ale cetăţenilor UE şi să ofere sfaturi practice legate de exercitarea acestora la nivel local;

18. ia notă de faptul că există discrepanţe majore, în cazul cetăţenilor UE care rezidează în alt stat membru decât ţara lor de origine, legate de dreptul de vot cu ocazia alegerilor parlamentare naţionale din ţara de origine; regretă faptul că, astfel, o mare parte a cetăţenilor UE se găsesc în imposibilitatea de a-şi exprima votul atât în ţara de origine, cât şi în ţara de adopţie; solicită statelor membre să coopereze pentru a permite alegătorilor rezidenţi în alt stat membru decât cel de origine să îşi exercite integral drepturile electorale în statul membru de rezidenţă, prin punerea la dispoziţie a unui număr suficient de secţii de votare şi prin facilitarea înregistrării alegătorilor;

19. reaminteşte faptul că în temeiul articolului 20 din Tratatul CE, cetăţenii UE aflaţi pe teritoriul unei ţări terţe în care statul membru ai cărui cetăţeni sunt nu este reprezentat, au dreptul de a face apel la protecţia autorităţilor diplomatice şi consulare ale oricărui stat membru, în aceleaşi condiţii ca şi cetăţenii statului membru respectiv, şi subliniază importanţa acestei dispoziţii, ca principiu, în măsura în care ea tinde să recunoască cetăţeniei UE o dimensiune externă;

20. solicită statelor membre care nu s-au conformat încă să includă articolul 20 din Tratatul CE în paşapoartele naţionale alături de informaţiile naţionale, astfel cum s-a solicitat prin Raportul Barnier şi Concluziile Consiliului din 15 iunie 2006; invită Comisia să transmită birourilor de eliberare a paşapoartelor din fiecare stat membru o broşură care să conţină referiri la aceste drepturi şi un rezumat al măsurilor aferente articolului 20 din Tratatul CE; cere ca broşura să fie distribuită tuturor cetăţenilor care îşi ridică paşapoartele noi;

21. invită Comisia şi Consiliul să adopte în continuare directive şi alte măsuri destinate consolidării *acquis*-ului comunitar în domeniul protecţiei diplomatice şi consulare şi să legifereze dispoziţiile obligatorii din punct de vedere juridic de punere în aplicare a articolului 20 din Tratatul CE;

[1] Printre alte cazuri: C-424/98, *Comisia/Republica Italia*, şi C-184/99, *Grzelczyk*

22. salută prezentarea de către Comisie a unui plan de acţiune pentru perioada 2007-2009 în cadrul Comunicării sale din 5 decembrie 2007 privind protecţia consulară eficientă în ţările terţe: contribuţia Uniunii Europene (COM(2007)0767); invită statele membre şi Comisia să continue punerea în aplicare a recomandărilor din Cartea verde a Comisiei din 28 noiembrie 2006 privind protecţia diplomatică şi consulară a cetăţenilor Uniunii în ţările terţe [COM(2006)0712] şi a celor incluse în rezoluţia pe aceeaşi temă a Parlamentului din 11 decembrie 2007[1];

23. invită Uniunea să ia în continuare măsuri pentru protecţia cetăţenilor acesteia în ţările terţe, inclusiv măsuri pentru a preveni aplicarea pedepsei cu moartea în cazul cetăţenilor UE;

24. invită Comisia să continue negocierile referitoare la eliminarea vizelor de călătorie necesare pentru ţările terţe, în numele tuturor statelor membre şi al cetăţenilor UE; ia act de nedreptatea obligativităţii vizei pentru unii din cetăţenii UE, în timp ce alţi cetăţenii UE beneficiază de programe naţionale de scutire de vize;

25. consideră că statutul dreptului de petiţionare, ca drept fundamental al cetăţenilor UE, ar necesita ca, în cazul în care nu ţine seama de o recomandare a Parlamentului, Comisia să ofere, cel puţin, suficiente motive;

26. invită Consiliul şi Comisia să întărească colaborarea cu Comisia pentru petiţii a Parlamentului şi cu mediatorul european, astfel încât fiecare cetăţean al UE să îşi poată exercita drepturile într-un mod mai eficient;

27. încredinţează Preşedintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluţie Consiliului, Comisiei, guvernelor şi parlamentelor statelor membre.

[1] Texte adoptate, P6_TA(2007)0592.